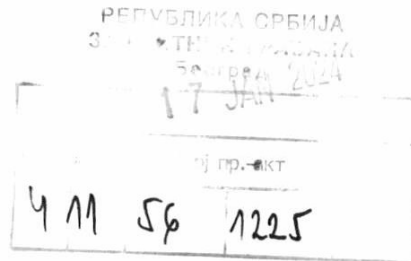

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Министарство правде
Управа за извршење кривичних санкција
Специјална затворска болница
Број: 021-421/2023-05
Датум: 09.01.2024.
Београд
Бачванска број 14 а

ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

Београд

Ул. Делиградска бр.16

Предмет: Обавештење о поступању по препоруци из Извештаја Заштитника грађана

Вежа : Ваш бр. 27574 од 25.10.2023.године

Поштовани,

Након пријема Извештаја од стране Заштитника грађана, који је сачинио у обављању послова Националног механизма за превенцију тортуре дел.бр.27574 од 25.10.2023. год., а који се односи на посету Специјалној затворској болници у Београду, благовремено Вас извештавамо о поступању.

На ст.10 извештаја дата је препорука да *СЗБ предузме мере за смањење пренасељености тако што ће за лица која се и даље налазе на извршењу мере обавезног психијатријског лечења и чувања у здравственој установи, за која су престали здравствени разлози за лечење у здравственој установи затвореног типа а у њој се налазе због изостанка социјалног прихвата, подносити предлоге надлежним судовима за њихов премештај у другу здравствену установу, у смислу одредбе чл.195 ст.4 Закона о извршењу кривичних санкција.*

У току 2023. године реализовано је укупно 24 отпуста за Специјалну болницу за психијатријске болести „Ковин“, Специјалну болницу за психијатријске болести „ др Славољуб Бакаловић “ Вршац и Специјалну болницу за психијатријске болести „ Свети Врачеви “ Нови Кнежевац, од чега у периоду од пријема Извештаја о посети Заштитника грађана 30.10.2023. год. је реализовано 4

премештаја и то 1 за Специјалну болницу за психијатријске болести „Ковин“ и 3 за Специјалну болницу за психијатријске болести „ др Славољуб Бакаловић “ у Вршацу.

Надлежним судовима је упућено још 2 предлога за премештај лица у Специјалну болницу за психијатријске болести „ др Славољуб Бакаловић “ Вршац и 2 предлога за премештај лица у Специјалну болницу за психијатријске болести „Ковин“, те до данашњег дана нисмо добили одлуку по поднетим предлозима.

Поред мере предузете по препоруци из Извештаја Заштитника грађана у смислу одредбе 195 ст.4 Закона о извршењу кривичних санкција, Специјална затворска болница је предузела и следеће мере у циљу смањења пренасељености:

Надлежним судовима је од 30.10.2023. године као дана пријема Извештаја Заштитника грађана до краја 2023. године, упућено 49 предлога за обуставу мере безбедности обавезног лечења наркомана и мере безбедности обавезног лечења алкохоличара, по којима смо добили 11 одлука о прекиду мера а за 18 предлога за прекид мере безбедности обавезног лечења алкохоличара и за 20 предлога за прекид мере безбедности обавезног лечења до данашњег дана нисмо добили одлуке надлежних судова по поднетим предлозима.

Још једном истичемо, да је први и кључни корак у решавању проблема пренасељености у СЗБ потреба да се дефинишу и уреде посебне стручне процедуре и правила о лиценцирању медицинских стручњака из реда психијатријских вештака који раде експертизе и успостави адекватан начин рада као и правила контроле квалитета извршеног психијатријског вештачења, те утврде стандарди психијатријске дијагностике на основу којих би било могуће уопште изрећи овакве врсте мера безбедности у судским поступцима.

Желимо да скренемо пажњу Заштитнику грађана како би у складу са својим овлашћењима иницирао унапређење нормативног оквира у циљу реформе мера безбедности медицинског карактера а како би извршење ових мера испунило своју сврху у сваком конкретном случају, а у вези препоруке бр.1 из Извештаја ст.4 , да је потребно изменити Правилник о упућивању осуђених, прекршајно кажњених и притворених лица у заводе за извршење кривичних санкција („Службени гласник РС“, бр.31/2015 од 01.04.2015. године, а ступио је на снагу 09.04.2015. године) и то чл. 29 Правилника којим се прописује да:

У Специјалну затворску болницу у Београду упућују се:

- 1) лица оба пола којима је изречена мера безбедности обавезног психијатријског лечења и чувања у здравственој установи, а која имају пребивалиште односно боравиште на територији виших судова у Републици Србији;
- 2) лица оба пола којима је уз казну затвора изречена мера безбедности обавезног лечења алкохоличара и обавезног лечења наркомана, а која имају пребивалиште, односно боравиште на територији виших судова у Републици Србији.

Горе наведена одредба правилника онемогућава да судови приликом поступања и то нарочито у поступку упућивања на извршење мера безбедности медицинског карактера примене чл.195 ст.2 ЗИКС-а, чл.83 ст.2 КЗ-а и чл.84 ст.2 КЗ-а, већ сва лица у складу са одредбом 29 Правилника упућују у СЗБ.

Уколико би та одредба била измењена у смислу да се нпр. мера безбедности обавезног лечења алкохоличара и обавезног лечења наркомана може извршавати и у свим већим заводима за

извршење кривичних санкција који имају стално запосленог психијатра или психијатра консултанта уз активно учешће службе за третмана (КПЗ Панчево, КПЗ Сремска Митровица, КПЗ Пожаревац, КПЗ Ниш, КПЗ Лесковац, КПЗ Крагујевац) те да се у случају да дође до погоршања психијатријског стања ових лица, а по процени поступајућег лекара у матичном заводу, лице упућује у Специјални затворску болницу у Београду, ради стабилизације, Специјална затворска болница у Београду би на тај начин решила један од проблема који доводи до пренасељености.

Недостатак нових кадрова и немогућност задржавања постојећих услед великих разлика у платама у односу на здравствени систем доводи у питање могућности СЗБ да обезбеди одговарајуће лечење и негу свим лицима лишеним слободе којима је намењена. Неодговарајуће мере у оваквим условима могу довести до ситуација које се могу оквалификовати као нечовечно или понижавајуће поступање.

Медицинско лечење и здравствена нега која се обезбеђује особама које су присилно смештене у психијатријске институције морају бити сличне онима који се пружају добровољним психијатријским пацијентима. Услови у којима се обезбеђује лечење и добробит пацијената је циљ који је од важности не само за пацијенте него и за особље које ради у психијатријским установама.

Обзиром на претходно наведено апелујемо на акцију надлежних у циљу побољшања материјалног статуса запослених у СЗБ те предлажемо да код надлежних органа иницирате измену законских аката у смислу да и Специјална затворска болница у Београду, као једина психијатријска здравствена установа која то нема, добије 20% увећање којефицијента за обрачун плате за запослене који долазе у непосредан контакт са пацијентима у психијатријским установама, а на начин како је то право дато у складу са Уредбом о којефицијентима за обрачун плата запослених у Јавним службама Специјалној болници за психијатријске болести Нови Кнежевац, Специјалној болници за психијатријске болести Вршац, Специјалној болници за психијатријске болести Ковин, Специјалној болници за психијатријске болести „Горња Топоница“ Ниш, Специјалној болници за болести зависности Београд, Специјалној болници за психијатријске болести „ др. Лаза Лазаревић“, Београд, Клиници за неурологију и психијатрију за децу, Београд и Институту за ментално здравље, Београд.

На крају, желимо да скренемо пажњу да је на данашњи дан бројно стање лица лишених слободе 881, да се чека долазак још 268 лица по правноснажним и извршним судским одлукама а да је број психијатара пао на 7 запослених. Ситуација у СЗБ је више него алармантна. Апелујемо за помоћ!!!

ПРАВНИК